

Bruxelles, den 16. maj 2023
(OR. en)

9260/23

CULT 62
RELEX 580
JAI 601
COEST 308
ASIM 58
AUDIO 46
CIVCOM 123
COCON 32
COHAFA 50
COPS 238
IXIM 122
NDICI 12
PROCIV 28
VISA 99

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra: Generalsekretariatet for Rådet

til: delegationerne

Vedr.: Rådets konklusioner om udsatte og fordrevne kunstnere

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om udsatte og fordrevne kunstnere:
som vedtaget af Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) på samlingen den 16. maj 2023.

RÅDETS KONKLUSIONER OM UDSATTE OG FORDREVNE KUNSTNERE

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM ANERKENDER

1. betydningen af kreative og kulturelle rettigheder som nedfældet i globale¹ såvel som regionale² menneskerettighedsinstrumenter med henblik på at bevare den menneskelige værdighed, kulturel mangfoldighed, pluralisme, demokrati og kulturens iboende værdi,
2. arbejdet i internationale organisationer vedrørende friheden til kunstnerisk udfoldelse, såsom UNESCO – hvis konvention fra 2005 anerkender behovet for at træffe foranstaltninger til beskyttelse af den kulturelle udfoldelses mangfoldighed, navnlig i situationer, hvor de kulturelle udtryksformer kan være truet af udryddelse eller alvorlige forstyrrelser³ – og Europarådet⁴, navnlig hvad angår dets manifest om friheden til kunstnerisk og kulturel udfoldelse i den digitale tidsalder,

¹ Bl.a. artikel 27 i verdenserklæringen om menneskerettighederne, der fejrer 75-års jubilæum i 2023, eller artikel 15 i den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

² Bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

³ UNESCO's konvention fra 2005 om beskyttelse og fremme af den kulturelle udfoldelses mangfoldighed.

⁴ På grundlag af den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) har Europarådet f.eks. offentliggjort en rapport om kunstnerisk frihed og lanceret manifestet om frihed til kunstnerisk og kulturel udfoldelse i den digitale tidsalder, hvori det bl.a. hedder, at begrænsninger af ytringsfriheden og den kunstneriske frihed påvirker hele samfundet og berøver det en pluralistisk og livlig demokratisk proces.

3. konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 15. december 2022 og den 9. februar 2023, hvori det gentager sin resolute fordømmelse af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, på ny bekræfter Unionens fulde støtte til Ukraines uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet inden for dets internationalt anerkendte grænser⁵ og gentager tilsagnet om at styrke understøttelsen til fordrevne personer⁶,
4. Europa-Parlamentets beslutning om kulturel solidaritet med Ukraine, som udtrykker oprigtig solidaritet med kunstnere⁷, da kunst og kultur vil spille en afgørende rolle i forbindelse med helingen og genopbygningen af Ukraine, og glæder sig navnlig over den indsats, som de ukrainske kunstnere og skabende kunstnere har gjort, ved at handle imod den russiske invasion og udøve deres kunst⁸,
5. EU's arbejdsplan på kulturområdet 2023-2026⁹, som indeholder en række tiltag¹⁰ vedrørende udsatte¹¹ og fordrevne kunstnere,

⁵ EUCO 34/22.

⁶ EUCO 1/23.

⁷ Jf. bilag II for definitionen af "kunstnere".

⁸ Europa-Parlamentets beslutning af 20. oktober 2022 om kulturel solidaritet med Ukraine og en fælles beredskabsmekanisme til kulturel genopretning i Europa (2022/2759(RSP)).

⁹ Rådets konklusioner om EU's arbejdsplan på kulturområdet 2023-2026, EUT C 466 af 7.12.2022.

¹⁰ Dvs. kunstnerisk frihed, bevarelse af kulturarven og styrkelse af de lokale kulturelle og kreative sektorer i Ukraine og kulturens og kulturarbejderes rolle med hensyn til fremme og forsvar af demokrati og menneskerettigheder i skrøbelige situationer.

¹¹ Jf. bilag II for definitionen af "udsatte kunstnere".

SOM TAGER FØLGENDE I BETRAGTNING:

6. globalt spiller kunstnere en vigtig rolle i samfundets og den enkeltes liv, udvikling og modstandsdygtighed, og de bør være i stand til at gøre det og samtidig bevare deres kreativitet og ytringsfrihed,
7. kunstnere bør derfor i overensstemmelse med gældende regler tilbydes beskyttelse mod enhver art af og form for trusler og krænkelse, der bringer dem i fare på grund af deres kunstneriske arbejde,
8. Ruslands angrebskrig mod Ukraine er også et angreb på Ukraines kulturelle identitet, og den kulturelle dimension spiller en vigtig rolle i de forskellige former for støtte til Ukraine,

UNDERSTREGER FØLGENDE:

9. modet og beslutsomheden hos alle kunstnere, navnlig kvindelige kunstnere, der giver deres meninger til kende ved kulturens magt til at fremme retfærdige og fredelige samfund, frihed og demokrati og modarbejde krig, forfølgelse og intolerance,
10. den vigtige rolle, både historisk set og i dag, som eksilkunstnere spiller med hensyn til at fremme fred, gensidig forståelse, frihed, demokrati og kulturel mangfoldighed, og betydningen af, at udsatte og fordrevne kunstnere kan fortsætte deres kunstneriske virke og fortsat vidne om igangværende begivenheder,
11. kunstnere kan ikke længere trygt fortsætte deres kunstneriske virke i lande rundt om i verden, hvor de demokratiske værdier undertrykkes eller forbydes, herunder russiske og belarusiske kunstnere, der er kritiske over for regimet og derfor er særlig udsat for trusler og forfølgelse,
12. Ruslands angrebskrig mod Ukraine har udløst en omfattende fordrivelse af ukrainske borgere og en humanitær krise af et omfang, der ikke er set i Europa siden Anden Verdenskrig, med enorme konsekvenser, herunder for kunstnere og deres ytringsfrihed, og har vist, at der er behov for et beredskab i Europa for at kunne understøtte udsatte og fordrevne kunstnere på både kort og lang sigt gennem passende institutionelle og retlige rammer,

SER MED TILFREDSHED PÅ

13. de foranstaltninger, som EU og dets medlemsstater har truffet for at skabe et sikkert tilflugtssted¹² for kunstnere, herunder kunststuderende, og uafhængige journalister¹³, der flygter fra Ruslands angrebskrig mod Ukraine, og de initiativer, der er taget i programmet Et Kreativt Europa¹⁴ til støtte for ukrainske kunstnere, der er berørt af krigen, samt i Erasmus+-programmet til støtte for ukrainske kunststuderende,

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL PÅ DE RELEVANTE NIVEAUER OG GENNEM DE RELEVANTE INSTITUTIONELLE OG RETLIGE RAMMER:

14. at overveje at træffe yderligere foranstaltninger for at øge kapaciteten til at tilbyde udsatte og fordrevne kunstnere fra forskellige dele af verden sikre tilflugtssteder og såkaldte fribyer¹⁵ og bidrage til netværkssamarbejde for sådanne kunstnere,
15. hvor det er relevant, at overveje at tilpasse almindelige kunstnerophold til nødophold under hensyntagen til behovene hos udsatte og fordrevne kunstnere, herunder som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine,
16. at overveje at anvende en langsigtet helhedstilgang ved modtagelsen af udsatte og fordrevne kunstnere og deres familier, der supplerer det presserende behov for et sikkert tilflugtssted, så de kan blive en del af lokalsamfundet og kulturlivet og fortsat kunne udfolde sig kunstnerisk og blive hørt, samt tilskynde til, at de lærer værtslandets sprog.

¹² Jf. bilag II for definitionen af "sikkert tilflugtssted".

¹³ Jf. f.eks. Rådets konklusioner (EUT C 245 af 28.6.2022) om beskyttelse af og sikkerhed for journalister og andre mediefolk, der bl.a. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at støtte uafhængige journalister og mediefolk og journalister og mediefolk i eksil, navnlig fra lande som Ukraine, Belarus og Den Russiske Føderation.

¹⁴ Europa-Kommissionen, Støtte til ukrainske kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område samt kulturelle og kreative organisationer.

¹⁵ Jf. bilag II for definitionen af "fribyer".

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE, EUROPA-KOMMISSIONEN OG UNIONENS
HØJTSTÅENDE REPRÆSENTANT FOR UDENRIGSANLIGGENDER OG
SIKKERHEDSPOLITIK¹⁶ TIL INDEN FOR DERES RESPEKTIVE KOMPETENCEOMRÅDER
OG PÅ PASSENDE NIVEAUER:

17. at opretholde dialogen med ukrainske partnere om, hvordan man fortsat kan understøtte Ukraines kulturelle og kreative sektorer, og tilskynde til fremme af ukrainsk kultur i EU med deltagelse af ukrainske kunstnere, herunder udsatte og fordrevne kunstnere, og kulturorganisationer, samtidig med at kultursektorens autonomi og mangfoldighed respekteres fuldt ud
18. gennem alle relevante kanaler at træffe foranstaltninger til at værne om og beskytte kunstnerisk frihed og kunstneres rettigheder på verdensplan, herunder retten til at skabe uden censur eller intimidering
19. fortsat at understøtte udsatte og fordrevne kunstnere i EU som følge af virkningerne af eller deres modstand mod undertrykkende regimer eller krig, navnlig Ruslands angrebskrig mod Ukraine
20. at rådføre sig med aktører, der er aktive med hensyn til at skabe sikre tilflugtssteder for udsatte og fordrevne kunstnere, forud for de periodiske rapporter til UNESCO-konventionen fra 2005¹⁷ og, hvor det er relevant, medtage spørgsmålet om sikre tilflugtssteder for udsatte og fordrevne kunstnere i disse rapporter.

¹⁶ Under samtidig overholdelse af nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU.

¹⁷ Artikel 9 i UNESCO's konvention fra 2005 om beskyttelse og fremme af den kulturelle udfoldelses mangfoldighed.

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN OG UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR UDENRIGSANLIGGENDER OG SIKKERHEDSPOLITIK TIL:

21. at tilvejebringe en samlet oversigt med ajourførte oplysninger om EU's og medlemsstaternes bilaterale bistand til Ukraine inden for de kulturelle og kreative sektorer, herunder udsatte og fordrevne ukrainske kunstnere,
 22. at bidrage til netværkssamarbejde og udveksling af oplysninger, bedste praksis og erfaringer mellem medlemsstaterne og ikkestatslige aktører, der understøtter udsatte og fordrevne kunstnere,
 23. at understøtte tværsektorielt tværnationalt politiksamarbejde om kunstnerisk frihed, herunder støtte til foranstaltninger for udsatte og fordrevne kunstnere, under hensyntagen til erfaringerne fra Et Kreativt Europa, der opfordrer til understøttelse af ukrainske fordrevne og de kulturelle og kreative sektorer i Ukraine.
-

Henvisninger

- Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (2000/C 364/01)
- Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om handlingsplanen for europæisk demokrati (COM(2020) 790 final)
- Konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder Council of Europe Treaty Series 005, Europarådet, 1950
- Rådets konklusioner om beskyttelse af og sikkerhed for journalister og andre mediefolk (EUT C 245 af 28.6.2022, s. 5)
- Rådets resolution om EU's arbejdsplan på kulturområdet 2023-2026 (EUT C 466 af 7.12.2022, s. 1)
- Erklæring fra Europarådets kulturministerkonference "Skabelse af vores fremtid: kreativitet og kulturarv som strategiske ressourcer for et mangfoldigt og demokratisk Europa ", 1. april 2022
- Erklæring fra de europæiske ministre med ansvar for kultur, audiovisuelle spørgsmål og medier i Angers, udgivet 2022
- Europa-Kommissionen, EU støtter Ukraine gennem kulturen, udgivet 2022

- [Det Europæiske Råds konklusioner af 15. december 2022 \(EUCO 34/22\)](#)
- [Det Europæiske Råds konklusioner af 9. februar 2023 \(EUCO 1/23\)](#)
- [Det Europæiske Råds konklusioner af 23. marts 2023 \(EUCO 4/23\)](#)
- Europa-Parlamentets beslutning af 20. oktober 2022 om kulturel solidaritet med Ukraine og en fælles beredskabsmekanisme til kulturel genopretning i Europa (2022/2759(RSP))
- Europa-Parlamentets beslutning af 14. december 2022 om gennemførelsen af den nye europæiske kulturdagsorden og EU-strategien for internationale kulturelle forbindelser (2022/2047(INI))
- Det internationale netværk af fribyer, ICORN, *What is ICORN*, udgivet 2023 Link: <https://icorn.org/what-icorn> (Accessed 20 March 2023)
- OECD, Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine (politiske reaktioner på konsekvenserne af krigen i Ukraine), udgivet 2022
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/818 af 20. maj 2021 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa (2021-2027) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1295/2013 (EUT L 189 af 28.5.2021, s. 34)
- Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape (styringsudvalget for kultur, kulturarv og landskaber) (CDCPP), Jaroslav Andel, Giuliana De Francesco, Kata Krasznahorkai, Mary Ann DeVlieg, Sara Whyatt med støtte fra Levan Kharatishvili, *Manifesto on the Freedom of Expression of Arts and Culture in the Digital Era* (Manifest om frihed til kunstnerisk og kulturel udfoldelse i den digitale tidsalder), udgivet 2020

- Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape (CDCPP), *Free to Create: Artistic Freedom in Europe – Council of Europe Report on The Freedom of Artistic Expression* (Frihed til at skabe: kunstnerisk frihed i Europa – Europarådets rapport om friheden til kunstnerisk udfoldelse), udgivet 2023
 - UNESCO, The 2005 Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (konventionen fra 2005 om beskyttelse og fremme af den kulturelle udfoldelses mangfoldighed), udgivet 2015
 - UNHCR, Ukraine Refugee Situation, oplysninger ajourført december 2022
 - FN's Generalforsamling, den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, A/RES/2200, 1966
 - FN's Generalforsamling, verdenserklæringen om menneskerettighederne, resolution fra generalforsamlingen, 217 A(III), 1948
-

Definitioner

I disse rådskonklusioner anvendes følgende definitioner:

"Kunstner": definitionen af "kunstner" i bred betydning, herunder alle fagfolk i de kulturelle og kreative sektorer, jf. definition i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/818 af 20. maj 2021 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa (2021-2027) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1295/2013.

Sikkert tilflugtssted: et "sikkert tilflugtssted" er defineret som muligheden for, at kunstnere, der er i fare i deres hjemland, kan opnå beskyttelse, og, hvis de ønsker det, i en begrænset periode være kunstnerisk aktive i udlandet.

Udsatte kunstnere: kunstnere, der er i fare på grund af væbnet konflikt, forfølgelse eller undertrykkelse.

Nødbopæl: et midlertidigt opholdssted for udsatte kunstnere med mulighed for indkvartering, så de kan fortsætte deres arbejde på et sikkert sted. En nødbopæl kan etableres ved hjælp af allerede eksisterende opholdsprogrammer for kunstnere eller ved at skabe nye kunstnerophold med det specifikke formål at støtte fordrevne kunstnere, der flygter fra væbnede konflikter.

Fribyer: ifølge Det internationale netværk af fribyer, (ICORN), er "fribyer" byer eller områder, hvor udsatte forfattere og kunstnere kan søge tilflugt og fortsat udøve deres ytringsfrihed, forsvare demokratiske værdier og fremme international solidaritet. ICORN's medlemsbyer tilbyder langsigtet, men midlertidigt ophold til dem, der er i fare som direkte følge af deres kreative virksomhed¹⁸.

¹⁸ Det internationale netværk af fribyer.